

Nro. 30

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Octobernek 13-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

A Magyar Országai Királyi Felséges Cancellarián lévő Udvari Tanácsos Komori *Bedekovits Ferentz* Úrnak, a' *Temesvár* Vármegyében lévő *Liebling* és *Tscherna* nevezetű Cameralis falukat; és ugyan ezen Vármegyében fekvő *Tscheb* nevezetű Cameralis Jólzágot, a' *Báts* Vármegye Fő Notariussa, *Márffy Leopoldnak*; a' *Torontal* Vármegyében lévő *Dolwadia*, *Gyrr*, és *Pohda* nevezetű Cameralis Jólzágokat, *Kolosvári* kereskedő *Gyertyánffi Antal*, *Lukáts*, és *Kristofnak*; végtére az *Arad* Vármegyében lévő *Kotschóba* nevezetű Cameralis Jólzágot, *Dibolth Mihály* és *Ferentznek* méltóztatott Ő Felsége nagy kegyelmesen conferalni.

G g

Az Ő Felsége Birodalmában lévő, nevezetesebben pedig, a' Tseh Országi 'Sidókra való nézve, Ő Felsége azt méltóztatott kegyelmesen parantsolni, hogy a' magok atyaikról réájok szállott szokásaikat, Isteni tiszteletjeiket, a' mennyiben azok, az Ország törvényeivel nem ellenkeznek szabadason véghez vihessék.

Német Ország.

*Bonnból Sept. 22-kén. — A' Ciszrhénana Respublika szabadság fáját ma állitták fel nállunk erőszakason, melly solennitásra midön tegnap a' városi Magistratus hivottatott volna, hogy ezen hivogatást el nem fogadta, a' tiszttviselők a' magok hivataljaiktól azonnal meg fofztattattanak, és helyekbe mások tétettettek. Mellyre a' 12 tzhok öfzve-gyülvén, azon tanakoztanak hogy mitévők légyenek, és végtére azt határozták-meg, hogy közönségesen protestálván, és azon protestationak a' Czéh mesterek a' magok neveiket alájjairván, azt az ügy neveztetett *Mittel Commissiónak* adják által, melly ma reggel által is adattatott, és így vólt készittetve: *A' Bonni 12 tzhok, a' Mittel-Commissióhoz.* — „Almékodással bámú-lunk azokon a' dolgokon, a' mellyek a' mi városunkban történnek, a' midön nekünk a' szabadság fáját fel-állitván, minket másoktól nem függő Respublika tagjaivá akarnak tenni, melly tselekedetet, hogy a' Frantzia Respublikának, vagy pedig a' köztünk való némelly lakosok hajlandóságoknak kellessék tulajdonittanunk? azt magunkban meg nem tudjuk határozni. Hogy ezen tselekedetek a' Frantzia Respublika mesterségei légyenek, azt annyival is inkább nem hihetjük, mivel mi, mint a' békességet kedvellő nép, a' Respublika parantsolatját, a' mi eddig való ország-lásbeli alkotásunk mellett is mindig tellyesítettük, a' kvártélyozás nagy terhét szenvedtük, a' Contributiót, és a' háború több egyéb terheit is, békességes türéssel hordoztuk, melly békességes türés mián, már most a' veszedelmünket kéntelenittetünk szemlélni, mellyre mi a' Frantzia Res-*

publikának semmi okat nem szolgáltattunk, a' melly a' maga lába ide való első bé-tételével fel-ásván a' szabadság fáját, a' még máig is, minden sérelmen kívül fenn áll; mire való azért a' szabadság második rendbéli fája fel-állítása? — Hogyha pedig a' mostan történt dolgokat, a' mi lakosaink közül némellyeknek lehet tulajdonítani, az iránt egyet értőleg olyan ki-jelentést teszünk, hogy mi valamelly mástól nem függő Respublika tagjaivá lenni, nem hogy valaha kivántuk volna, de még arról soha is, még tsak nem is álmodoztunk. Hogyha pedig némellyek, de kevesen vólnak olyan nyughatatlan eszű emberek, a' kik arra ásétoztanak, azoknak tselekedeteiket soha törvényeseknek lenni nem lehet tartani, hogyha az ő kivánságok, a' votumoknak többsége által nem támogattatik. — A' mi országunkbeli eddig való igazgatás módja mindég megfelelt a' mi kivánságunknak, és mi meg lévén vele elegendve, alatta szerentsésen éltünk, sőt még mikor a' példa nélkül való háború terhe alatt nyög-tünk is, akkor is vele való meg-elégedést mutat-tunk. Annakokáért az igazgatásbéli változást, tsak a' rosz fel tett tzellú emberek akarják, a' kik mellé mi soha sem állunk. — Mi ugyan a' törvénytévő hatalomnak soha ellene magunkat ki nem tésszük, de e' mellett még is azt gondoljuk, hogy a' mi akaratunkat szabadoson ki mondhatjuk, melly tsak ebből áll, hogy az olyan változást tellyességgel nem kívánnjuk, a' mellyre a' polgárság neve alatt való hamissan élés által némellyek, de kevesen, el-jutni igyekeznek, annyival is inkább, mivel az ollyatén emberek, tellyességgel nem egyebek, hanem tsak a' veszedelmes nyughatatlanságok tüze kanotjai, a' kik mind a' közönséges tsendességnek, mind pedig a' tehetősebb polgárok éleitjeiknek veszedelmekre fognának lenni."

„Polgárokból álló Commissariusok! Haljátok meg a' mi jó gondolkodású népünk egyet értő szavait! Mi azon formával, a' mellyben fel-neve-

kedtünk, a' mi törvényeinkel a' mi előll járóinkal, és városunkbeli tanácsossainkkal, megvagyunk elégedve, és hogy ezektől megfosztattassunk, annak kívánására semmi okunk nintsen, melly szerént, a' Generál *Hoche* azon bölts rendelkezéséért is, hogy azokat nekünk újra felállítani parantsolta vala, legforrobb háládatossággal tartozunk, és a' megváltoztatás iránt, a' mi nevünkben hamissan és álnokúl tett minden feladások, mástól való függetlenségek, és a' szabadság fája duppláson való felállítása iránt ezenel *solenniter* protestalunk. Hadjatok azért minket a' mi mostani állapotunkban, és szerentsénk fogyatékjával avagy tsak addig élni, mig irántunk is, a' békesség sorsa, végső meghatározást fog hozni, a' mellyet eddig, a' háború dühössége is meg-hagyott vala nállunk, és hogy a' mi békességes köfalaink között, tsendességben lehessünk, és a' végső meghatározást elvárjuk, abban meg nem gátoltattunk: Tellyesittsétek azért azon drága ígéreteket, mellyeket a' ti Nemzetelek, a' maga helytartója *Gillet* által, a' Respublika 3-dik elztendejében, *Vendemairenak* 17-kén szentül tellyesíteni fogadott vala: Hogy tudniillik, a' más népek igazgatások formájokba, ti magatokat belé nem elegyittitek, és hogy nékiek a' szabadságot erővel a' nyakokba nem tojjátok; vessétek-meg annakokáért a' volumoknak többségével nem bíró, és tsak a' nyugodalmat felháborító kevés számból állóknak az ő feladásait, a' kik a' tsendességben elő nép akarattya ellen tselekesznek, és tsak azzal szerentséltésétek bennünket, hogy a' mi igazgatásunk formáját, a' békesség megkötötéséig hadjatok az ő állapotjában megváltozhatatlanúl, és a' Frantzia Respublika ezen igasságos tselekedetit, mind mi, mind pedig a' mi késő maradékink, örökké ditsérni fogják.

Köszöntés és Tisztelet.

Midön a' *Bonn* várossa polgárjainak ezen protestatiójokra is semmit nem hajtottanak volna

a' Frantziák, a' polgárok magok között abban egyeztenek vala meg, hogy a' polgárságbeli jusnak el-vesztése alatt, a' szabadság fája fel-állítása tzerémoniján, se közüllök, se pedig gyermekeik, tseledjeik közül, senki is meg ne jelenjék, melly szerént házaikba bé-zárkozván a' jó polgárok, midön az ablakaik alatt elé menvén, a' szabadság fája Processiója alkalmatosságával azt kiáltották volna, hogy *Éljen a' Respublika*, erre a' jámbor polgárok, a' magok házok népével együtt így kiáltattanak: *Éljen Ferentz Császár*. — Koblentz mellett a' Weisi előjárónak executióval való fenyegetés alatt parantsoltatván meg, hogy Sept. 13-kán a' szabadság fája fel-állítását a' közönségnek adná tudtára, de midön az előlljáró, azon parantsolatot nem tellyesítette volna, másnap kimenvén az executió réájja, ekkor a' szabadság fája fel-emeltetésébeli solennitást, midön a' községnek tudtára adta volna, végtére így szollott: Nékem részemről nem lehet az a' szerentsém, hogy azon solennitáson meg-jelenjek, mivel fel-tett tzielom szerént a' mái napon (kereszt fel-emelés napján) a' templomban, a' keresztények szabadsága fájánál szándékozom meg-jelenni. — Az előlljáró ezen gondolatja, olyan kedvességet talált a' közönségnél, hogy a' Frantzia szabadság fájához való menetel helyett, többnyire majd mind a' templomba mentenek, a' kereszt fel-emelésébeli áhítatosság végbe vitelére.

Ehingenben egy Cs. Kir. nagy ispotály készítettik, a' mellynek számára, egynéhány ezer mázsa orvosságok vitettetenek *Ulmába*. Az *Ulmában*, és a' kerüllette lévő truppok kommandóját, Generál *Kosboth* helyett, Cs. Kir. Generál *Sztáray* vette a' kezihez, ki is Hertzeg *Lambeskel*, a' ki a' *Lotharingiai* regimentet kommandirozza, Sept. 29-kén érkezett meg *Ulmába*. — Generál *Lafayette*, a' feleségivel, két léányival, és a' több el-fogattatott társaival együtt, Septemb. 26-kán érkezett vala meg *Lipsiába*, a' honnan másnap *Hámburg* felé vevén az utját, oda leendő meg-érkezése után, *Amerikába* fog által evez-

ni. — A' *Bonni* Mittel-Commissó végezése fzerént minekutánna a' *Koblentzi* Magistratualis személyek is, hivataljokból ki-tétettettek, a' választó fejedelemségbeli igazgató szék pedig el-töröltetett volna, ennek helyibe az annakelőtte vólt tanátosok, és két Procuratorok tétettettek, a' Magistratus helyibe pedig, egy Municipalitást akarnak a' Frantziák fel-állítani, a' mellynek tagjai még ki nem nevezettettek. — A' *Rénuson* túl lévő jámbor polgárok meg-maflagosításokra, az Emisariusok olyan instructióval botsáttattak-ki, hogy a' néppel azt hitessék-el, hogy az ő eddig vólt jó fejedelmek igazgatása alatt, ennekutánna nem élhetnének bóldogúl.

Olasz Ország.

A' *Sárdiniai* egész ármádia, most 36,990 emberekből áll, a' kik között 5724 lovasok, 1520 ártilléristák vagynak, a' többek pedig gyalog katonák. — A' Generál *Bonaparte* parantsolatjából, az *Olasz Országban* lévő egész *Frantzia* ármádiának, *Vindemair* 1-ső napját (Sept. 22-két) mint a' *Frantzia* számlálás fzerént való új-éztendő napját, nagy solennitással meg-keletett innepelnie. — Fülébe menvén Generál *Bonaparténak*, hogy a' *Velentzei provisorio modo* fel-állított Municipalitásnak, és a' *Terra ferma* hasonlóképpen *modo provisorio* tétett igazgató széknek rendelései fzerént, a' lakosok, az ő természet fzerént való jusokban, és tulajdonokban meg-sértettettek volna, azon rendelések, a' *Bonaparte* parantsolatjából el-töröltettek, és meg-változtattanak.

Udinéből Sept. 18-kán azt írják, hogy az oda való Congressus, nem végképpen, hanem tsak addig szakasztott vólt félben, mig *Gr. Meerfeld* oda vissza érkezett, ki is a' tartott Conferentziák Resultatumával jött vala onnan ide *Bétsbe*. — A' *Austria* részről való követek, u. m. *Marquis de Gallo*, *Degelmann Homburg* és *Hoppe* a' fennebb említett napig, mind *Udinéban* vóltanak, és a' mint a' fennebb nevezett tudósításból olvassuk, *Mar-*

quis de Gallo Bonapartét gyakran meg-látogatván, egyik a' másikkal nagy barátságban élnek. Midőn Gr. *Meerfeld Udinéből Béts* felé indúlt volna, az *Udinéi* közönség a' békességhez való reménységét tsaknem egészen el-vesztette vala, de azután ismét újra kezdett benne a' reménység éledni. — A' tsak most említett *Udinéi* levél hirteli azt is, hogy a' *Bonaparte* egészsége igen változó környülállások közé tétetett, és hogy a' vérpökés miatt nagyon el-gyengyült volna, de az elmebéli tehetsége a' maga épségében vagyon.

Májlandból Sept. 21-kén. — Magára vállalván Generál *Bonaparte* a' *Graubünteni* és a' *Veltelini* lakosok között való közbenjárást, azért Sept. 9-kén, *Passerianóból* ezen rendelést tette vala: 1) Hogy a' két Felek között minden versengések szünjenek-meg. 2) Olyan követeket küldjenek hozzája, a' kikkel tractalni lehessen. 3) Generál *Murat*, egy Frantzia corpussal a' *Veltelin* határa szélibe mennyen, és 4) A' tsendesség fel-háborítottait mind nyakan tsipje. — Generál *Berthier* 10,000 emberekből álló *Piémonti* truppokat mustaltatott-meg Sept. 20 kán *Buffaloránál* a' mellyek, ha a' szükség úgy kívánja, azonnal öszve fogják magokat tsatolni a' Generál *Bonaparte* táborával. — A' *Piémonti* tábort Generál *Colli* kommandirozza. Azokat a' rebelliseket, a' kik *Piémontból* a' *Génuai* tartományokba futottanak vala, a' Frantzia katonaság által *Bonaparte* egymástól el-szélesztette. — A' mint az *Udinéi* levelek írják, Sept. 24-kén még nem érkezett vala vissza Gr. *Meerfeld Udinéba* és Sept. 23-ka és 24-ke között való éjtszaka, *Bonaparte* és a' *Császári* Generálitások között, újra 20 napokig tartó fegyverszűnés köttetett, melly hirt az is láttatik bizonyítani, hogy azon élő fák, és 3 faluk, mellyek a' *Pálma Nuovai* várhoz közel vagynak, még ma is a' magok épségében fenn állanak, holott azoknak ki-vágattások le-szaggattatások iránt, az előtt négy nappal adott vala ki parantsolatot az említett vár Kommandánsa *Calvin*. — Az *Udinéiak* a' magok állapotjokra nagyon panaszoznak, mivel a' Fran-

tziák ottan való léte, minden nap 10,000 tallér-jokba kerül nékiek.

Egymás rendbéli, Sept. 25-kén irt *Udinéi* levélből ezeket olvassuk: A' közelebb múlt éjtszaka Generál *Meerfeld* meg-érkezett *Bétsből*, és ma dél előtt a' Császári Plenipotentiariusok, *Bona-partéval* Conferentziát tartottanak, mellynek végzésével, azonnal egy Kurir indittatott *Páris* felé. Ezen *Udinéi* levélben semmi emlékezet nem vólt az irán, hogy Generál *Meerfeldel* együtt, Gróf *Kobentzel* is meg-érkezett volna *Udinéba*. — A' *Bassanói* levelek után, egynéhány helyekről, mint bizonyost úgy irták, hogy a' békesség már megkötetett volna, de mi még most is a' jó békességről, meg-határozva tellyességgel nem irhatunk. A' *Májlandi* újság levelek közül egyik, azon *Ultimatumat* is ki trombitálta vala, a' melly a' *Frantziák* által, a' Császár Ő Felségének eleibe terjesztett volna, melly előttünk költeménynek lenni látván, annak le-írását azért mulattuk-el.

Laybachból Sept. 25-kén. Gróf *Kobentzel* és Generál *Meerfeld* tegnap érkeztenek meg ide *Bétsből*, a' kik minekutánna Generál *Mackel* Conferentziát tartottanak volna, azután *Udinéba* indultanak-el. — A' dolgok állapotjáról, ámbár nem lehet is még közönségesen bizonyost tudni, de a' környülállások nem egyébre, hanem a' jó békességre mutatnak. — *Velentzéből* Sept. 27-kén így irnak. — A' *Revolutionale* Tribunál már közöttünk is fel-állott, és ámbár az *Expatriciusok*, és mindenféle más lakosok réa-állottanak legyen is az előbbeni *Statusnak* fenekestől való fel-fordítására, a' midön az *Expatriciusok* is, a' magok uraságokat önként le-tették, de a' mi *Municipalitasunk* fejei, *Ginliani*, *Dandolo*, *Saróina*, *Widiman*, *Berrini*, *Melancin*, *Carminati*, *Ferró*, 's a' többek a' leg tisztább egenn is felhőket szemlélvén, a' rettentés systemáját akarják fel-állítani, a' helyett, hogy a' népet, a' magok tzeljok és tselekedetek tisztasága által nyernek meg. — Itt (*Velentzében*) alig vagynak 1500 *Frantziák*, a'

többi mind a' *Bonaparte* táborához takarodott el, a' kiken kívül, a' mi linea trupjainkból, minden tiszteken kívül, 1500 embereket kívánván adattatni *Bonaparte*, ezeket is minden magunk vonagatásán kívül ki-kellett állítani, és el-kellett küldönnünk. — A' *Velentzei* Municipalitas vissza vonta azt a' parantsolatját, hogy a' *Velentzeiek* közül minden ember, a' nemzeti gárdánál szolgálatot tégyen, de ellenben a' kik a' nemzeti gárdánál nem szolgáltak, a' annak 40,000 livrákat kellett le-fizetni.

Frantzia Respublika.

A' *Párisi* Frantzia Directorium, a' *Dyle* Departementumabeli Centralis Administratiónál lévő Commissariust, annakelőtte pedig a' *Löweni* Universitásban volt Professor és Juris Doctort, Polgár *Lambrechtet* az igasságos ki-szolgáltató Minis-terré tette. — Generál *Sahuguet*, a' már szárnyára költ hir szerént, hivataljából nem tétetett le, hanem az Olasz Országi armádiához fog menni. — Generál *Bernadottéról* azt írják, hogyha igaz volna, hogy a' *Mársiliai* Kommandot vévén a' kezihez, az ő Olasz Országi divisiója kommandirozása, Generál *Pillére* bizattatott. — A' Frantzia Ország déli részeiben fel-költ nyughatatlanok számát, 60,000-re vetik. — A' számkivetésre íteltetett, de a' láb alóll szerentsésen előbb állott Deputatusokról azt hirlelik, hogy titkoson ölzve gyülekezevén, tanátsot kezdettenek tartani. Generál *Dütertréról* pedig, a' ki a' számkivetésre küldetett személyeket kísérő sereget kommandirozta vala azt írják, hogy hivatalától meg-fosztattatott volna. — A' Frantzia nemzeti zsinatban lévő papok, a' magok hiteket mind le-tették ugyan, de magok között egyet papot sem szenvednek meg olyant, a' ki meg-házosodott. — Az Emigránsok iránt, a' *Párisi* Directorium egy Instanziát sem akar többet bé-venni, hanem a' kiknek neveik, az Emigránsok listájokba bé van írva, azoknak hazájokból mind ki-kellett menniek, e' szerént sokaknak kellett olyanoknak hazájok-

ból ki-menni, a' kik tellyességgel nem vóltanak Emigránsok.

A' Sept. 26-kán irt egy *Párisi* levél azt hirleli, hogy a' Frantzia Ország déli részében való kommandirozást, Generál *Bernadotte* nem vállolta magára, hanem a' *Bonaparte* táboránál maradott vólna meg. — *Bretagne* tartománya felől azt írják, hogy az, tsaknem egészen fel-támodott. — Generál *Debelle*, midön a' Generál *Hoche* halálát a' Directoriumnak hirrre adta vólna, a' többek között iránta ezt irta: *Hoche* igen kemény temperamentumú, és e' mellett tüzes érzékenységű ember vólt, úgy annyira, hogy a' leg kissebb dolog is, mind az elméjét, mind pedig a' testit kemény mozgásba hozhatta. — A' Revolutió, nagy téátrumra tévén ötet ki, az az ő erejét meg-tompította, és az ő betegsége fundamentumát, a' *Robespierre* alatt való hosszú fogsága, a' *Vendéében* vólt nyughatatlansága, a' szereksének *Irlándiában* való nem szolgálása, és a' *Párisban* iránta el-terjedett rágolmozások vetették-meg, ki is az ő meg-halálózása előtt is ugyan 6 napokig, de nevezetesen, az utólsó 6 óráiban felette sokat szenvedett. — *Barthelemyt* a' jó gondolkozású emberek most is betsüllik, és sajnálják, ki is midön el-fogattatott vólna, kérdezvén ötet, hogy a' tisztitársa *Carnot* hol légyen? Arra azt felelte, hogy el utazott. — De hová? — Nem tudom, és ha tudnám is, ezen titok senkinek is a' mejiben olly hiven meg nem tartattatnék, mint az enyimben. De hátha annak ki jelentése által kegyelmed magát szabaddá tehetné? — Erre azt felelte, hogy a' ki ollyan alá való gaz ember, hogy a' maga barátját el-vádolja, az a' maga hazáját még sokkal könnyebben el-árúlja, mellyre tsak az ollyan személyek alkalmatosok, mint a' millyenek engemet arra akarnak venni, hogy *Carnotot* el-árúljam. És ezen szempillantattól fogva, *Barthelemy* senkivel is, egy szót sem szollatt többet.

A' Directorium a' Ministereknek igen erősen meg-hagyta, hogy a' magok dolgozó szóbá-

jokban (Büreaux) valakihez csak leg sissebb kétség is férhetne, hogy ő nem a' Respublika barátja, és a' kik a' Respublika ellenségeivel társolkodván, a' polgári nevezet helyett Uraztaták (Monsieur) magokat, egyet is tovább meg ne szenvedjenek, melly iránt nevezetesebben a' Finántz és Politzáj Ministerek vettek különös rendelést. — E' mellett a' Politzáj Ministernek az is meg-hagyattatott, hogy a' téátrumokra ki-nyílt szemekkel vigyáztassan, mellyek közül ha valamelyikben olyan darabot találnának játszodni, a' melly a' Respublika ellen vólva készittetve, azon téátrumot azonnal zárattassa-bé. — Az Emigránsok iránt a' Directorium olyan parantsolatot adott-ki, hogy minden haladékon kívül, egy *alphabetica specificatio* készittetvén, abba az Emigránsok listájokból ki-húzáttattak nevei irattassanak-bé, és mindenfelé Constitutionalis tisztviselőknék küldetessenek-ki; továbbá, egy olyan hónaponként való *specificatio* is készittessék, a' mellybe azoknak irattatnak-bé az ő neveik, a' kik az Emigránsok listájokból való ki-húzáttatások iránt fognak könyörögni, és ezen *specificatio* meg nézésére minden polgárok a' végett hivattassanak, hogyha ki a' könyörgő iránt, meg-világosító tanúbizonyságot tehetne, azt meg tenni, a' maga kötelességének tartsa lenni.

Rochefortból Sept. 22-kén így irnak: A' számkivetésre íteltetett, és vas rostélyos szekeren ide hozattatott személyek, *Pichegrü*, *Barthelemy*, és többen mások is, ide kemény őrizet alatt meg-érkeztenek, a' kik hajóra rakattatván, minthogy az utazásra kedvező szél van, még ma délben útra fognak indittatni, de hogy hová? Azt még tudni nem lehet. — Az ide való közönség éppen nintsen meg elégedve a' Frantzia Respublika *Konstántzinápolyban* lévő mostani követivel Generál *Aubert Dubayettel*, a' kinek uralkodó tonuson való beszédjei, réánk való nézve a' dolgokat mind meg-veztegették, és a' Törököknek is semmi confidentziájok nintsen hozzája, a' ki előtt vólt *Konstántzinápolyi* követ *Verninac*, sokkal okosabban

tudta a' dolgot nállánál vinni. — A' *Párisi* Sept. 26. kán irt levelek szerént, a' Generál *Hoche* halálát, nagyon fájlalván a' Directorium, azt határozta meg iránta, hogy a' közelebb esett *Decason* az ő emlékezetére, a' *Márs* mezejin, halotti pompa tartottassék, melly iránt való rendelés, a' hadi Ministernek meg is tétettetett volna. — A' Generál *Angereau* helyibe, a' Frantzia Országban benn lévő 17 osztályok fő vezérévé, *Divisions-Generál Lémoinét* tette a' Directorium.

Nagy Britannia.

Minthogy Angliának a' Frantzia Respublikával rövid idő alatt lejendő békességhez való reménysége nagyon megtsökkent, hogy a' szükségesebb rendelések végett, az Oct. 5. kére ki-rendeltetett *Parlamentalis* gyűlés, akkor bizonyosan is öfzve gyülekezett, abban semmi kétséget nem lehet helyheztetni. — *Londonban* egy *Blaney* nevezetű vak musikus, egy ugyan tsak vak *Ingram* nevezetű musikasnét nem régiben vévén el magának feleségül, ezen házosság annyival is inkább nevezetessé lett, hogy *Blaneynek* *Ingram* már a' negyedik felesége, *Ingramnak* pedig *Blaney* már az 5. dik férje. — A' *Calderi* kömives *Brown* egynéhány esztendővel ez előtt, kemény hideg lelésbe találván esni, abba meg is némúlt; nem régiben pedig újra hasonló hideg lelésbe esvén, ekkor ismét meg-szollalt, a' ki a' mellette lévő egy asszonytól, midön a' leg első szavával, egy pohár sert kért volna reménytelenül, az asszonyt, a' rajta való tsudálkozás miatt, tsak a' bámulás fogta-el. — A' *Londoni* udvari újság azt hirleli, hogy az Anglusok a' Frantziáktól egynéhány rendbéli ágyús hajókat vettenek volna el. — *St. Domingóban* a' dolgok még mind keményen folytattatnak, és az oda való tudósittás szerént, a' Frantziák magok között is meg-hasonlottanak.

Elegyes Tudósittások.

A' Hollándusok *Texeli* flottájokan fel-támolás ütette-ki magát. — Midön Admirál *de Winter*,

két bataillonoknak olyan rendelést adott volna ki, hogy napkeleti *Indiába* mennyenek, erre a katonák fenyegetődzőleg azt felelvén, hogy ők oda nem mennek, mellyre az Admirál, tsak hamar el-szedettétvén töllek a' fegyvert, a' főbb koriféusok közül hatot, hirteleniben fel-függesztetett. — A' szegény Frantzia Emigránsoknak, a' Sept. 29 kén ki-adattatott parantsolat szerént, sem *Bavariában*, sem pedig, a' felső *Palatinatusban* tartozkodni tellyességgel meg nem engedtetik. — Hogy Generál *Angereau*, a' *Rénusi* és a' *Mosai*, nem különben a' *Sámbrei* és a' *Máási* armádiák fő vezérévé tétettetett, ez a' *Strafzburg* körül fekvő Frantzia truppoknál Oct. 1-ső napján publikáltatott. — A' *Schvetzingeni* tábornál lévő fegyverbeli gyakorlás, Sept. 30-kán szünt-meg, a' *Károly* Ő Hertzegsége fő kvártélja pedig, még mind *Schvetzingben* vagyon. — Az *Aiguilloni* Hertzeg, és *Lameth Károly* a' közelebb múlt hónap 23-kán érkezienek vala meg *Basiléába*, a' kiknek más több 100 Frantzia Emigránsokkal együtt, onnét is el-kelietik menniek, a' Hertzeg ugyan most fekvő beteg, de még sem múlathat sokáig *Basiléában*. — A' *Basiléai* titok tanáts, a' mostani körülállásokra való nézve, Sept. 25-kén rendkívül való gyűlést tartott. — A' Pápa Ő Szeptsége armádiájánál, az eddig elé, Cs. Kir. F. M. L. *Colli* által folytatott fő vezérlést, az Ő Felsége engedelméből, F. M. L. *Provera* vette a' kezihez. — A' *Graetzi* külső városban, Oct. 7-kén hirtelen nagy tűz támodott vala, de a' jó rendelések és serenységek által, minekelötte sok kárt okozhatott volna, tsak hamar ki-óltattatott. — A' *Triesti* kikötő hely erőssítésén tűzön vizen rajta vagyonak, és *Gradiskánál*'s *Tibemnál* is naponként sok ezer emberek dolgoznak a' sántzokan. — A' *Párisi* törvénytevő test, a' közelebb múlt esztendőben, a' tilztesség párnáján meg-hólt *Marceau* anyának táplaltatására, 2000 livrákból álló esztendőnként fizetendő pensiót rendelt. — A' *Párisi* levelek közül némellyek azt hirtelik, hogy a' már el-hiresedett Gr. *d'Entraigues*, a' kinck pappirossai

közül jött világosságra, a' közelebbről ki-nyilatkoztatott öszve esküvés, és a' ki *Májlandban* fogtattatott vala el, *Madame St. Hubertyvel* a' fogházból, a' porkoláb hire nélkül ment volna el. — A' számkivetésbe küldettekrol újjonnan azt hirlelik, hogy *Oleron* szigetibe vinnék őket. — Sept. 24-kén a' Directorium olyan rendkívül való ülést tartott, a' mellyből még a' Ministerek is ki-rekesztettek, mellynek mi lett légyen a' tárgya? azt még tudni nem lehet. — A' Frantzia truppok a' *Láhnus* vize partya felé kezdték magokat húzni, a' mellyek *Friedbergnél*, és *Schwalbachnál* akarnak táborba szállani.

A' *Bányalukai* Cath. Papnak, nem régiben, egy isméretlen török, egy igen ritkán esui szokott visitát adott, a' kivel midön a' török egy keveset beszélgetett volna, a' beszéd közben azt kérdi a' paptól, hogy a' maga nyerges lóvat nem adnaé el? *dictum factum*, ki-mennek az istállóba, meg-nézik a' lóvat, és végtére meg is nyergelik, hogy lássa a' török, miképpen jár a' ló; mellyre minekutánna fel-ült és a' kapun ki-ment volna a' török, azt mondja a' papnak, *Ej jól!* az Apostolok gyalog jártanak, és a' szerént a' te szolgálod tételire semmi ló nem kell, mellyel a' török sarkantyúba kapván a' lóvat, vele együtt elébb állott. — *Sarajevóban* egy 73 esztendőös *Mustapha Beg* nevezetű elé való török temettetvén-el, a' sirhalmára az ő hiveséges kutyája el-menvén, kegyetlenül kezdett ordítani, mellyet veréssel is sok izben próbáltak onnan el-kergetni, de tellyességgel el nem üzhették, mellyet kevés napok múlva a' sirhalmon meg-dögölve találtak.

* * *

A' közelebb ment Kurirban félben szakadott *Quackerek* le-írása folytatása.

Ezekután III-dik Wilhelm alig kezdetett az uralkodáshoz, és a' Quackerek 1689-ben, rend szerént való *Parlamentalis* végezés által *Protestansoknak* lenni esmértettének, melly szerént

az ő gyűléseket, és Isteni tiszteletjeiket, a' maga rendi szerént hogy szabadon meg-tehes-sék meg-engedtetett, a' hiveség iránt való hit letétele helyett pedig, az ő számokra egy különös formula készítettett vala. — Hogy pedig a' Quackerek vallások iránt mások is bizonyosok lehessenek, erre való nézve, egy közönséges vallás tétel készítettvén, a' szerént kelle-tett nékiek közönségesen vallást tenni, melly is így vólt készitve: Én N. N. Hiszek az atya Istenben, és az ő örökké való fiában, a' Jésus Kristusban, az igaz Istenben, és a' Szentlélekben, az örökké ditsértetendő egy Istenben. És az ó, és újj testamentomokból álló szent irást olyan könyvnek tartom lenni, a' melly az Isteni sugallásokból készítettett. — A' Quackerek mentől tsendesebb állapotban vóltanak külsőképpen, annyival inkább többet szenvedett az ő társaságok a' belső versengések miatt, főképpen pedig a' Fox halála után, ki is 1691-ben hólt vala meg. — A' Quackerek ellen nem tsak az ő vólt tanítójak Keith György, a' ki töllel el-álván, őket igen rútúl festette-le, hanem mások is sokan irtanak. A' Quackerek iránt hozattatott Par-lamentalis Acta hét esztendőre készítettett vala, a' melly midön majd bé-tölt vólna, a' Quackerek a' dolgot annyira vitték, hogy Wilhelm Király, a' maga halála előtt kevés idővel, azon Actát újjra 11 esztendőre prorogalta vala.

Anna Királyné asszony uralkodása alatt, a' Quackerek olyan szabadságba éltenek, hogy némelleyek közüllök, az Angliai Anyaszentegyházhoz, mások pedig az Angliai Anyaszentegyházból, közikbe állottanak, de 1714-ben, a' szakadások nevedése el távoztatásokra való nézve, egy olyan Par-lamentalis Bill tété-tett, melly által a' Quackerek is, az elébbe-ninél szorossabb környülállásokba estenek vólna, de a' Királyné meg-halván, utánna pedig I-ső György vévén az országglást kezé-

hez, ő alatta 1715-ben, a' már sokszor említett hitnek le-tétele iránt hozatott Bill gyengébbé, és a' Quackereknek több szabadságot engedővé tétetett, minden az iránt való idő meg-határozásán kívül, melly szerént a' Quackerek olyan tsendességbe tétették, a' mellyben azután meg nem háborítottanak.

A Quackerek vallások nevezetesebb ágazatai ezekből állanak. 1) Hogy a' leg főbb böldegység, az Istennek valóságosan való meg-isméréseben áll. 2) Egyedül a' lélek tanúbizonyosság tétele az, a' melly által az Isten valóságos meg-ismérése ki-nyilatkoztatik. — A' léleknek ezen ki-nyilatkoztatása által, ismértette meg az Isten magát, mind a' régi atyákkal, mind pedig a' Profétákkal. — És ezen ki-nyilatkoztatások, a' mellyekben az Isten magát a' lélek által ismértette meg (akár külső szozatok, vagy meg jelenések, akár álom, belső képzelődés, és a' szívnek meg-győzöttetése által történtenek legyen is), az ő hiteknek tárgyai vóltanak, és azok reájok való nézve még a' mái napig is meg maradnak. — Ezen Isteni belső ki-jelentések, mellyeket mi (Quackerek) a' mi hitünk el-kerülhetetlenül való szükséges fundamentumainak tartunk lenni, sem a' Sz. Irás külső bizonyosság tételeivel, sem pedig a' józan okossággal tellyességgel nem ellenkeznek; de mindazonáltal még sem következik abból, hogy azok vagy az irásnak, vagy a' józan okosságnak, mint valamelly nemesebb és bizonyosabb Regulának, és mint valamelly bizonyos próba könek alája vettettessenek, és általa meg-visgáltassanak; mivel azon Isteni ki-jelentések, és belső meg-világossittatások bizonyosok, és magokban is eléggé tiszták, melly szerént, a' jó rendbe szedett értelmekkel magokat szintén úgy, és minden erőltetésen kívül kedveltetik, mint a' természeti igasságok, a' mellyekhez a' sziveknek természet szerént való hajlandóságok vonyon.

(A' folytatása máttzor).